

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება/პროფითი სწავლება

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები

საზოგადოებრივი მეცნიერებები

ქართული ენა და ლიტერატურა

დაწყებითი საფეხური

ფიზიკური აღზრდა

უცხოური ენები

მათემატიკა

მუსიკა

პირველი რედაქცია

საქართველოში მიმდინარე განათლების რეფორმის ძირითადი მიზანია განათლების ხარისხის ამაღლება და მისი საყოველთაო მისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

რა არის საჭირო ამ მიზნის მისაღწევად? ბევრი რამ. მაგრამ ყველაზე მნიშვნელოვანია პროფესიონალი და თავისი საქმის ერთგული მასწავლებელი.

დღევანდელი ეპოქა, როდესაც ქვეყნის წარმატება ყველაზე მეტად იმაზეა დამოკიდებული, თუ რამდენად განათლებულნი არიან მისი მოქალაქეები და რამდენად შეესაბამება მათი უნარ-ჩვევები გლობალიზებული სამყაროს მოთხოვნებს, მასწავლებლებსაც ახალ მოთხოვნებს უყენებს. სწორედ ეს მოთხოვნებია შეჯამებული „მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტში“, რომელსაც ახლა წარმოგიდგენთ.

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი პროფესიული ცოდნისა და უნარ-ჩვევების, ძირითადი ღირებულებებისა და ვალდებულებების ერთობლიობაა, რომელთა დაცვა მოეთხოვება ზოგადსაგანმანათლებლო დანესებულების ყველა მასწავლებელს. მასში ზოგადპროფესიული და საგნობრივი ნაწილები შედის. პირველი მათგანი მოიცავს იმ საკითხებს, რომელთა ცოდნა ნებისმიერი საგნის მასწავლებელს მოეთხოვება: ბავშვის განვითარებისა და სწავლის თეორიები, სწავლებისა და შეფასების ძირითადი მეთოდები, სასწავლო და პროფესიული გარემო და ა. შ. საგნობრივი სტანდარტები ასახავს, თუ რა ცოდნა და უნარ-ჩვევები მოეთხოვება კონკრეტული საგნის მასწავლებელს იმისათვის, რომ მოსწავლეს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული შედეგებისთვის მიაღწეწინოს. თავის მხრივ, საგნობრივი სტანდარტები მოიცავს საგნობრივ ცოდნასა და საგნის სწავლების მეთოდოლოგიას.

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი პირველად შემუშავდა საქართველოში. მის შექმნაში ჩართული იყვნენ ადგილობრივი ექსპერტები, უმაღლესი სასწავლებლების წარმომადგენლები და მოქმედი მასწავლებლები. ქვეყნის მასშტაბით ჩატარდა რამდენიმე რეგიონული შეხვედრა, რომლის მიზანიც დოკუმენტის შემდგომი დახვეწა იყო.

პროფესიული სტანდარტი მასწავლებლის თვითშეფასების და პროფესიული ზრდის ორიენტირია. მასზე დაყრდნობით მომზადდება უმაღლეს სასწავლებლებში მასწავლებლის მოსამზადებელი პროგრამები, მეთოდური და დამხმარე სახელმძღვანელოები და პროფესიული განვითარების ტრენინგები მოქმედი მასწავლებლებისათვის. მისი შემუშავება და გამოყენება ერთ-ერთი აუცილებელი წინაპირობაა საიმისოდ, რომ განათლების რეფორმა საქართველოში სისტემური, თანმიმდევრული და, რაც მთავარია, წარმატებული იყოს.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი

გიორგი ნოდია

სტანდარტზე მუშაობას კოორდინაციას უწევდა მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი. მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტზე მუშაობდნენ ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის ექსპერტები. საკონსულტაციო საბჭოს შემადგენლობაში შედიოდნენ: გამოცდების ეროვნული ცენტრი, ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წარმომადგენლები და სკოლის პედაგოგები:

სტანდარტზე მუშაობდნენ:

გიორგი ნოდია
სოფიო გორგოძე
სიმონ ჯანაშია
ნინო ელბაქიძე
ივა მინდაძე
თამარ გაგოშიძე
ქეთევან ჭკუასელი
ნათია ნაცვლიშვილი
ნათელა იმედაძე
ქეთევან მეხუზლა
რევაზ ხოფერია

დოდო სალაყაია
თამარ ჯაყელი
ნანა დალაქიშვილი
ზაქარია გიუნაშვილი
ეკა კორძაძე
ირინა სამსონია
კახა გაბუნია
ნინო დობორჯგინიძე
მაია მელიქიძე
გიორგი ზედგინიძე
მანანა რატიანი
გიორგი გახელაძე
ეკა სლოვინსკი
მარიკა კაპანაძე
ნათია სალინაძე
მარიკა სიხარულიძე
მარინა ჩხიკვაძე
ანა მხეიძე
ბუბა ოჩიაური
რუსუდან თაყაიშვილი
დავით გოგელიძე
თეა ბერძენიშვილი
გვანცა ჩხენკელი

გია ბარელიძე
თამარ ტალიაშვილი
ელისაბედ გუგუნავა
ელენე თაბორიძე
ნათელა მალლაკელიძე
ეკა შავერდაშვილი
ნანა მაჭარაშვილი
ირინა რუხაძე
სოფო ლობჯანიძე
ნანა ბლუაშვილი
დავით მაღაზონია
მამია ტულუში

სოფო დოლიძე
კახა ჯამბურია
რუსუდან ტყემალაძე
გიორგი ჩეჩელაშვილი
გიორგი გეგენავა
ნინო გიგილაშვილი
თამარ იაშვილი
გელა გელაშვილი
გია ხატისაშვილი
ზაზა თევდორაძე
თენგიზ ბუჩუკური
მანანა ჯავახიშვილი
მიხეილ ბახტაძე
გიორგი თურქია
ნანა ლოლაძე
გიორგი მაჭავარიანი
მაია კასრაძე
მირანდა ბერიშვილი
მარინა თოხაძე
სიბილა გელაძე
ზაზა თორია
მაია ჩიგოგიძე
მედეა მღებრიშვილი

მანანა ნოდია
ხათუნა ტურაშვილი
ირმა ბოჭორიშვილი
მადონა ჭაბუკიანი
ნანა მეტრეველი
გურამ ჯანელიძე
თამარ თავშავაძე
ხათუნა კალმახელიძე
მაკა გომარელი
ლელა გაბუნია
თათია ფორხუა
ზურაბ ჯუშოშვილი
ეკატერინე ჩიხლაძე
მედეა გურგენიძე
ქეთი ყიფიანი
ნანა სირაძე
მაგდა ჯანელიძე
ნათია ფირცხალავა
ირმა კვანტიძე
ლევან ქუთათელაძე
მარეხ ჩიკვაძე
მიხეილ კვირიკაშვილი
ნინო ჯარიაშვილი
ნანა კაკიაშვილი
ქეთევან ქურციკიძე
ხათუნა კოპალეიშვილი
თამარ ვარაზანაშვილი
ავთანდილ საგინაშვილი
ნიკა ყავლაშვილი
ხათუნა ჩაჩანიძე
შორენა გამყრელიძე

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი

ძირითადი ნაწილი

რეგულირების სფერო და მიზანი

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი (შემდგომში – სტანდარტი), „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ღ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, განსაზღვრავს მასწავლებლის პროფესიულ ცოდნასა და უნარ-ჩვევებს, მასწავლებლის პროფესიულ ღირებულებებსა და ვალდებულებებს. სტანდარტი აერთიანებს მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტებს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული ცალკეული საგნის მასწავლებლისათვის ზოგადი განათლების საფეხურების შესაბამისად.

სტანდარტი მიზნად ისახავს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში სწავლისა და სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებას. სტანდარტი ვრცელდება „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ ყველა სახის მასწავლებელზე. სტანდარტი გამოიყენება აგრეთვე მასწავლებლობის მაძიებლის ცოდნის შეფასებისათვის.

სტანდარტის სტრუქტურა

სტანდარტი შედგება 3 ნაწილისაგან:

- ა) განვითარებისა და სწავლის თეორიები;
- ბ) სწავლება და შეფასება;
- გ) პროფესიული გარემო.

განვითარებისა და სწავლის თეორიების ნაწილი ასახავს მოსწავლის ასაკობრივი განვითარების კანონზომიერებებსა და სწავლის თეორიებს, რომლებიც აუცილებელია სასწავლო პროცესის სწორად წარმართვისათვის.

სწავლებისა და შეფასების ნაწილი აღწერს პედაგოგიური საქმიანობისათვის საჭირო მეთოდებსა და სტრატეგიებს, რომლებიც აუცილებელია ეფექტური სწავლებისა და სწავლისათვის.

პროფესიული გარემოს ნაწილი ასახავს პროფესიულ ვალდებულებებსა და ღირებულებებს, რომლებიც მასწავლებელს ეხმარება კოლეგებთან ურთიერთობაში, საკუთარი პრაქტიკის დახვეწასა და კანონმდებლობის შესაბამისი პროფესიული საქმიანობის წარმართვაში.

განვითარებისა და სწავლის თეორიები

განვითარების თეორიები

მასწავლებელმა იცის მოსწავლის ასაკობრივი განვითარების ძირითადი კანონზომიერებები, იცნობს იმ ფაქტორებს, რომლებიც გავლენას ახდენს მოსწავლის განვითარებაზე და იცის, თუ როგორ გამოიყენოს ეს ცოდნა მოსწავლის სწავლის ხელშესაწყობად;

მასწავლებელი ავლენს მოსწავლის ინტელექტუალური და სოციალური განვითარების ძირითადი თეორიებისა და ფიზიკური განვითარების კანონზომიერების ცოდნას სასწავლო-აღმზრდელობით საქმიანობაში;

მასწავლებელი აცნობიერებს მოსწავლეების განვითარების ასაკობრივ და ინდივიდუალურ თავისებურებებს და მათ გავლენას სწავლებაზე და სწავლაზე;

მასწავლებელმა იცის და ითვალისწინებს ოჯახური, საზოგადოებრივი და სხვა ფაქტორების გავლენას მოსწავლის განვითარებასა და სწავლაზე.

სწავლის თეორია

მასწავლებელმა იცის სწავლის ძირითადი თეორიები, იცნობს იმ ფაქტორებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სწავლაზე და იცის, როგორ გამოიყენოს ეს ცოდნა მოსწავლის სწავლისა და განვითარების ხელშესაწყობად;

მასწავლებელი ავლენს სწავლის ძირითადი თეორიების ცოდნას;

მასწავლებელმა იცის, თუ როგორ სწავლობს მოსწავლე სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენებით და აცნობიერებს მათ მნიშვნელობას მოსწავლის სწავლის ხელშესაწყობად;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაეხმაროს მოსწავლეს ცოდნის აგებაში;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაეხმაროს მოსწავლეებს დამოუკიდებლად სწავლისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარ-ჩვევების განვითარებაში.

სწავლება და შეფასება

სასწავლო გარემო

მასწავლებელმა იცის, როგორ შექმნას უსაფრთხო, მზრუნველი, ეფექტური, ორგანიზებული და კეთილგანწყობილი სასწავლო გარემო;

მასწავლებელი აცნობიერებს პასუხისმგებლობას თითოეული მოსწავლის პიროვნულ და სოციალურ განვითარებაზე;

მასწავლებელი იცნობს ინკლუზიური განათლების, ასევე მულტიკულტურულ და მულტილინგვურ მიდგომებსა და პრინციპებს და იყენებს მას საკუთარი პრაქტიკის დაგეგმვასა და განხორციელებაში;

მასწავლებელი აცნობიერებს კლასის სტრუქტურაში მოსწავლეთა არაფორმალური როლების მნიშვნელობას და ხელს უწყობს საკლასო ერთობის შექმნას;

მასწავლებელმა იცის, როგორ ჩამოაყალიბოს მოსწავლეებს შორის პოზიტიური ურთიერთობები, მოაგვაროს კონფლიქტები მშვიდობიანი გზით და ხელი შეუწყოს მოსწავლეებში ეთიკური ღირებულებების ჩამოყალიბებას;

მასწავლებელმა იცის, როგორ მოაწყოს სასწავლო ფიზიკური გარემო ეფექტური სწავლებისათვის;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაეხმაროს მოსწავლეებს ჯანსაღი ცხოვრების წესისათვის აუცილებელი ღირებულებებისა და უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებაში;

მასწავლებელმა იცის, როგორ იმოქმედოს უბედური შემთხვევის დროს ან აღმოუჩინოს მოსწავლეს ან კოლეგას პირველადი სამედიცინო დახმარება;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაეხმაროს მოსწავლეებს ეკოლოგიური ცნობიერების ჩამოყალიბებაში;

მასწავლებელმა იცის გაკვეთილის დროის მართვის ეფექტიანი სტრატეგიები;

მასწავლებელი აცნობიერებს კლასის მართვის სტილის გავლენას მოსწავლის განწყობაზე, ქცევაზე და სწავლის შედეგებზე;

მასწავლებელმა იცის, როგორ მართოს მოსწავლეების ქცევა წყვილებში, დიდ და მცირე ჯგუფებში, როგორ ასწავლოს თანამშრომლობითი ურთიერთობები და ხელი შეუწყოს აზრის გაბედულად გამოხატვას;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაეხმაროს მოსწავლეს საკუთარი ქცევის დამოუკიდებლად შეფასებისა და მართვის უნარის ჩამოყალიბებაში;

მასწავლებელს შეუძლია ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება საგნის ეფექტურად სწავლების მიზნით;

მასწავლებელი პროფესიულად ფლობს სწავლების ენას.

მოტივაცია და კომუნიკაცია

მასწავლებელმა იცის მოტივაციისა და კომუნიკაციის სხვადასხვა სტრატეგია და იყენებს ამ ცოდნას საკუთარ პრაქტიკაში;

მასწავლებელმა იცის სწავლის მოტივაციის ამაღლების სტრატეგიები და აანალიზებს მათ შესაძლო შედეგს კონკრეტულ სიტუაციაში;

მასწავლებელმა იცის, როგორ გაუღვივოს მოსწავლეებს შემეცნებითი ინტერესი და სწავლის ღირებულების მიმართ გაცნობიერებული დამოკიდებულება;

მასწავლებელმა იცის და ითვალისწინებს, რა გავლენას ახდენს კომუნიკაციაზე მოსწავლეთა თავისებურებები;

მასწავლებელმა იცის და იყენებს კომუნიკაციის სხვადასხვა სტრატეგიას მოსწავლეებთან ურთიერთობის დროს კონკრეტული სასწავლო მიზნების მისაღწევად;

მასწავლებელმა იცის, როგორ გამოიყენოს კომუნიკაციის სხვადასხვა ხერხი კოლეგებთან, მშობლებთან და სასწავლო პროცესთან დაკავშირებულ სხვა პირებთან კეთილგანწყობილი ურთიერთობებისთვის;

მასწავლებელმა იცის, როგორ განუვითაროს მოსწავლეს ეფექტური კომუნიკაციის უნარ-ჩვევა.

სასწავლო პროცესი

მასწავლებელმა იცის სასწავლო პროცესის დაგეგმვა ეროვნული და სასკოლო სასწავლო გეგმების მოთხოვნების შესაბამისად;

მასწავლებელმა იცის სასწავლო პროცესის დაგეგმვა ეროვნული და სასკოლო სასწავლო გეგმების მოთხოვნების, მოსწავლეთა ინდივიდუალური თავისებურებების, დროითი და სასწავლო რესურსების გათვალისწინებით;

მასწავლებელმა იცის, როგორ გამოიყენოს შეფასების შედეგად მოპოვებული ინფორმაცია და შეუძლია გრძელვადიანი და მოკლევადიანი სასწავლო გეგმების შედგენა;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაამყაროს საგანთა შორის კავშირი ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული მისაღწევი შედეგებისა და პროგრამების დონეზე;

მასწავლებელმა იცის, როგორ დაგეგმოს სწავლება კოლეგებთან ერთად;

მასწავლებელს შეუძლია ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შექმნა და ამ გეგმის მიხედვით სწავლება და შეფასება.

შეფასების მეთოდი

მასწავლებელმა იცის შეფასების სხვადასხვა ფორმა, აცნობიერებს ურთიერთკავშირს სასწავლო მიზანს, შეფასებას, სწავლებასა და სწავლას შორის, იცის, როგორ გამოიყენოს შეფასების სხვადასხვა მეთოდი შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლებისათვის:

მასწავლებელმა იცის და იყენებს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ მოსწავლეთა შეფასების სხვადასხვა ფორმას;

მასწავლებელი აცნობიერებს შეფასების ძირითად პრინციპებს და იცავს მათ საკუთარ პრაქტიკაში;

მასწავლებელმა იცის და იყენებს შეფასების შედეგებიდან მიღებულ მონაცემებს სწავლების გასაუმჯობესებლად;

მასწავლებელი ეხმარება მოსწავლეებს, გამოიყენონ მასწავლებლის შეფასება, თანატოლების შეფასება და თვითშეფასება საკუთარი თავისადმი რწმენის ჩამოყალიბებაში, სხვათა შესაძლებლობების შეფასება/აღიარებასა და საკუთარი შედეგების გაუმჯობესებაში.

სწავლების სტრატეგია და მეთოდი

მასწავლებელს შეუძლია სწავლების სხვადასხვა მეთოდისა და სტრატეგიის გამოყენება თითოეული მოსწავლის ეფექტიანი სწავლისა და წინსვლისათვის:

მასწავლებელი ავლენს სწავლების სხვადასხვა მეთოდის ცოდნას და შეუძლია მათი გამოყენება სასწავლო კონტექსტის შესაბამისად;

მასწავლებელი ავლენს სწავლების იმ მეთოდების ცოდნას, რომელიც დაეხმარება ყველა მოსწავლეს შესაძლებლობების მაქსიმალურ გამოვლენასა და სასწავლო მიზნების მიღწევაში;

მასწავლებელმა იცის, როგორ გამოიყენოს სწავლების პროცესში სხვადასხვა მეთოდი მოსწავლეებში შემეცნებითი და სოციალური უნარების გასაავითარებლად.

პროფესიული გარემო

კოლეგებთან ურთიერთობა

- მასწავლებელმა იცის კოლეგებთან ეფექტური თანამშრომლობითი ურთიერთობის ფორმები;
- მასწავლებელმა იცის სასკოლო საზოგადოების წარმომადგენლებთან პროდუქტიული თანამშრომლობის მეთოდები საკუთარი პროფესიული ცოდნისა და უნარ-ჩვევების განვითარების მიზნით;
- მასწავლებელი თანამშრომლობს კოლეგებთან მოსწავლეთა სწავლის გასაუმჯობესებლად და აღზრდასთან დაკავშირებული საკითხების გადასაწყვეტად;
- მასწავლებელმა იცის საზოგადოებასთან ურთიერთობის ფორმები სასწავლო რესურსების მოძიების მიზნით;
- მასწავლებელი ხელს უწყობს კოლეგებს პროფესიულ განვითარებაში;
- მასწავლებელმა იცის, როგორ შეუწყოს ხელი ახალბედა მასწავლებელს პრაქტიკული საქმიანობის დაწყებაში.

თვითშეფასება და პროფესიულ განვითარებაზე ზრუნვა

- მასწავლებელმა იცის, როგორ შეაფასოს საკუთარი გამოცდილება, განაახლოს პროფესიული ცოდნა და გააუმჯობესოს პროფესიული საქმიანობა;
- მასწავლებელს შეუძლია კრიტიკულად შეაფასოს საკუთარი სამუშაო გამოცდილება და იზრუნოს მის განვითარებასა და გაუმჯობესებაზე;
- მასწავლებელს შეუძლია საკუთარი პრაქტიკის კვლევა, პედაგოგიური საქმიანობის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით;
- მასწავლებელმა იცის, როგორ გამოიყენოს პროფესიული განვითარების სხვადასხვა საშუალება და რესურსი პროფესიული ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გასავითარებლად;
- მასწავლებელს შეუძლია გააანალიზოს პროფესიული ლიტერატურა და გამოიყენოს ის საკუთარი პედაგოგიური პრაქტიკის შეფასებისა და გაუმჯობესებისათვის.

სამართლებრივი აქტების ცოდნა

- მასწავლებელი იცნობს პედაგოგიურ საქმიანობასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ ბაზას;
- მასწავლებელი იცნობს და ხელმძღვანელობს პედაგოგიური საქმიანობის შესახებ არსებული ძირითადი ეროვნული და საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებით;
- მასწავლებელმა იცის და იცავს მოსწავლის, მასწავლებლისა და მშობლების უფლებებსა და მოვალეობებს;
- მასწავლებელი იცნობს და იცავს ეთიკის ნორმებს მოსწავლეებთან, კოლეგებთან, მშობლებთან და საზოგადოების სხვა წარმომადგენლებთან ურთიერთობის დროს;
- მასწავლებელი აცნობიერებს სამართლებრივ და ეთიკის მოთხოვნებს სასწავლო რესურსების გამოყენებასთან დაკავშირებით;
- მასწავლებელს შეუძლია სახელმწიფო ენაზე სასწავლო პროცესთან დაკავშირებული დოკუმენტებისა და ლიტერატურის გაგება.

მოსწავლის ინტელექტუალური და სოციალური განვითარების თეორიების, სწავლის ძირითადი თეორიებისა და სამართლებრივი აქტების ჩამონათვალი

განვითარებისა და სწავლის თეორიები

ბიჰევიორიზმი	კონსტრუქტივიზმი
კოგნიტური განვითარების თეორია	ჰუმანისტური თეორია
სოციალური დასწავლის თეორია	მრავალმხრივი ინტელექტის თეორია
სოციო-კულტურული თეორია	განწყობის თეორია
მორალური განვითარების თეორია	

განვითარებისა და სწავლის თეორიების ავტორები

ჟან პიაჟე	დევიდ პერკინსი
ლევ ვიგოცკი	ჰოვარდ გარდნერი
ლორენს კოლბერგი	ჯერომ ბრუნერი
ალბერტ ბანდურა	ჯონ დიუი
ბურუს ფ. სკინერი	კარლ როჯერსი
აბრაამ მასლოუ	მარია მონტესორი
დიმიტრი უზნაძე	ბენჯამინ ბლუმბი

ეროვნული და საერთაშორისო სამართლებრივი აქტები:

- საქართველოს კონსტიტუცია;
- „ზოგადი განათლების შესახებ“ 2005 წლის 8 აპრილის საქართველოს კანონი;
- „ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების“ დამტკიცების შესახებ საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 18 ოქტომბრის №84 დადგენილება;
- მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი;
- მასწავლებლის პროფესიული ეთიკის კოდექსი;
- „ეროვნული სასწავლო გეგმის“ დამტკიცების შესახებ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2006 წლის 28 სექტემბრის №841 ბრძანება;
- 2006 წლის 25 მაისის „საქართველოს შრომის კოდექსი“;
- გაერთიანებული ერების გენერალური ასამბლეის 1989 წლის 20 ნოემბრის №44/25 რეზოლუციით მიღებული „ბავშვის უფლებათა კონვენცია“.

